

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Українська діаспора: історія і сучасність
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	юридичний факультет. Кафедра історії
Розробник(и)	Власенко Валерій Миколайович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Тривалість вивчення навчальної дисципліни	один семестр
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 64 год. становить контактна робота з викладачем (32 год. лекцій, 32 год. практичних занять), 86 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Історія"
Передумови для вивчення дисципліни	Передумови для вивчення відсутні
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення сучасного, фундаментального мислення та системи спеціальних знань щодо української діаспори, її минулого та сьогодення, методів, концепцій, історіографії, класифікації діаспор за їх статусом, структурно-організаційною і територіальною ознаками та місця в системі світового українства.

4. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1 Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу

1. Суть понять міграція, еміграція, діаспора. 2. Типологізація діаспори. 3. Українська еміграція. Перша хвиля еміграції.

<p>Тема 2 Друга хвиля еміграції</p> <p>1. Причини еміграції. 2. Напрямки й особливості другої хвилі. 3. Політичні центри еміграції.</p>
<p>Тема 3 Третя хвиля еміграції</p> <p>1. Причини еміграції. 2. Напрямки й особливості третьої хвилі. 3. Політичні центри еміграції.</p>
<p>Тема 4 Четверта хвиля еміграції</p> <p>1. Причини еміграції. 2. Основні напрямки еміграції. 3. Взаємини із емігрантами інших хвиль.</p>
<p>Тема 5 Західна діаспора. Українці в сусідніх державах</p> <p>1. Українці в Польщі. 2. Діаспора в Румунії. 3. Українці у Словаччині. 4. Діаспора в Угорщині.</p>
<p>Тема 6 Західна діаспора. Українці в Західній Європі</p> <p>1. Діаспора в Німеччині. 2. Українці у Великобританії. 3. Українці у Франції. 4. Українська діаспора в Італії та Ватикані.</p>
<p>Тема 7 Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі</p> <p>1. Діаспора в Чехії. 2. Українці в Югославі, Сербії, Хорватії, Боснії і Герцеговині, Словенії та Македонії. 3. Діаспора в Болгарії та Греції.</p>
<p>Тема 8 Західна діаспора. Українці в США</p> <p>1. Кількість, регіональне розташування. 2. Громадські і культурні організації. 3. Видатні американці українського походження.</p>
<p>Тема 9 Західна діаспора. Українці в Канаді</p> <p>1. Кількість, регіональне розташування. 2. Громадські і культурні організації. 3. Видатні українці.</p>
<p>Тема 10 Західна діаспора. Українці в Латинській Америці</p> <p>1. Діаспора в Бразилії. 2. Українці в Аргентині. 3. Діаспора у Венесуелі, Парагваї й Уругваї.</p>
<p>Тема 11 Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії</p> <p>1. Діаспора в Австралії та Новій Зеландії 2. Українці в Японії. 3. Діаспора в Китаї.</p>
<p>Тема 12 Східна діаспора. Українці в Російській Федерації</p> <p>1. Кількісні показники. 2. Регіональне розміщення. 3. Громадські організації. 4. Відносини з владою</p>
<p>Тема 13 Східна діаспора. Українці в Європі</p> <p>1. Українці в Білорусі. 2. Діаспора в Молдові. 3. Українці в країнах Балтії.</p>

Тема 14 Східна діаспора. Українці в Середній Азії 1. Українці в Казахстані і Киргистані. 2. Діаспора в Узбекистані. 3. Українці в Туркменістані в Таджикистані.
Тема 15 Східна діаспора. Українці в країнах Південного Кавказу 1. Українці в Грузії. 2. Діаспора у Вірменії. 3. Українці в Азербайджані.
Тема 16 Всесвітні та регіональні українські організації 1. Всесвітній конгрес українців. 2. Європейський конгрес українців. 3. Церковні, наукові, освітні інституції.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати сутність, форми, види і типи міграцій, предмет, специфіку, періодизацію й основні проблеми історії української діаспори
РН2	Виявляти, аналізувати й опрацьовувати історичні джерела досліджуваної проблеми
РН3	Визначати специфіку історичного розвитку західної і східної української діаспори
РН4	Пояснювати особливості еволюції української діаспори

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 032 Історія та археологія:

ПР6	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії
ПР12	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних організацій та спільнот
ПР13	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних і культурних цінностей
ПР15	Вміти аналізувати суспільні процеси в історії країн Центральної та Східної Європи в контексті європейської та світової історії.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна дисципліна:

СНІ	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
-----	--

8. Види навчальних занять

Тема 1. Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу	
Лк1 "Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу" (денна)	
1. Міграція. Види і типи міграцій. Еміграція. Хвилі і напрямки еміграції. Репатріація. Рееміграція. Причини еміграції. 2. Діаспора. Типологія діаспори. Східна і західна діаспори. Соціально-демографічні характеристики діаспори. Діаспора як політичне явище. Історіографія української діаспори. 3. Українська еміграція. Перша хвиля еміграції. Трудовий (заробітчанський) характер еміграції. Еміграція до США, Канади, Бразилії, Аргентини. Агапій Гончаренко (Гумницький). Іван Пилипів. Василь Єлиняк.	
Пр1 "Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу" (денна)	
Суть понять міграція, еміграція, діаспора. Типологізація діаспори. Українська еміграція. Причини еміграції. Перша хвиля еміграції. Напрямки й особливості другої хвилі. Політичні центри еміграції.	
Тема 2. Друга хвиля еміграції	
Лк2 "Друга хвиля еміграції" (денна)	
1. Наслідки Першої світової війни й Української революції 1917-1921 рр. Українсько-радянські війни. Вихід Уряду й Арамії УНР на еміграцію. 2. Політичний характер еміграції. Хвилі міжвоєнної еміграції. Південний напрямок: морем і суходолом. Західний напрямок. Далекосхідний напрямок. 3. Політичні центри еміграції: Австрія, Німеччина, Польща, Франція, Чехословаччина. Політико-ідеологічні середовища еміграції. Політичні партії. Лідери еміграції. Наукові, освітні, культурні інституції. Емігрантська преса. Провінційні осередки еміграції: Болгарія, Румунія, Югославія, країни Балтії.	
Пр2 "Друга хвиля еміграції" (денна)	
Друга хвиля еміграції. Причини. Політичні центри. Периферійні осередки. Політичне середовище. Напрямки й особливості другої хвилі. Політичні центри еміграції.	
Тема 3. Третя хвиля еміграції	
Лк3 "Третя хвиля еміграції" (денна)	
1. Друга світова війна та її наслідки. Радянізація Центрально-Східної Європи. Остарбайтери. Військовополонені. Біженці. Вояки УПА. Політичні опоненти радянської влади. Колаборанти. «Переміщені особи» (Displaced Persons). 2. Українські біженці в зонах окупації Німеччини. Політичний характер еміграції. Міжнародні організації допомоги біженцям. Еміграція до США і Канада. Економічні, культурні, освітні, молодіжні організації еміграції. Преса. 3. Політичні центри еміграції: США, Канада, ФРН, Франція. Політико-ідеологічні середовища еміграції. УНРада. Президент і Уряд УНР в еміграції.	

<p>Пр3 "Третя хвиля еміграції" (денна)</p> <p>Причини третьої хвилі еміграції. Напрямки й особливості третьої хвилі. Політичні центри еміграції. Взаємини із емігрантами інших хвиль.</p>
<p>Тема 4. Четверта хвиля еміграції</p>
<p>Лк4 "Четверта хвиля еміграції" (денна)</p> <p>1. Економічна криза кінця 1980-х – початку 1990-х рр. Розпад СРСР. Ліквідація «залізної завіси». Військові конфлікти вна територіі СНД. Анексія Криму. Окупація частини Донбасу. Економічний характер еміграції. 2. Напрямки еміграції. США. Канада. Країни Західної і Центрально-східної Європи. Високий рівень освіти емігрантів. 3. Взаємовідносини представників різних хвиль еміграції. Українська преса і телебачення. Наукові, освітні і культурні українські інституції. Підтримка еміграцією України на міжнародній арені.</p>
<p>Пр4 "Четверта хвилі еміграції" (денна)</p> <p>Причини четвертої хвилі еміграції. Напрямки й особливості четвертої хвилі. Політичні центри еміграції. Взаємини із емігрантами інших хвиль.</p>
<p>Тема 5. Західна діаспора. Українці в сусідніх державах</p>
<p>Лк5 "Західна діаспора. Українці в сусідніх державах" (денна)</p> <p>1. Автохтонні українські землі в Польщі. Уряд УНР в Польщі. Операція «Вісла». Переплетіння кількох ідентичностей. Подвійна лояльність. Територіальне розташування української меншини. Лемки. Організації українців. Україністика. Матеріальна і духовна культура. Освіта. Засоби масової інформації. 2. Автохтонні українські землі в Румунії. Територіальне розташування української меншини. Надзвичайна дипломатична місія УНР в Румунії (1918-1923). Гуцули. Організоване життя меншини. Преса. Телебачення. Радіо. Освіта. 3. Автохтонне українське населення у Словаччині. Пряшівщина. Лемки. Освіта. Україністика. Русиністика. Українські організації. Засоби масової інформації. М. Мушинка. 4. Посольство УНР в Угорщині у 1919-1923 рр. Українська громада. Русинська громада. Громадські організації. Духовна і матеріальна культура. Представництво українців в органах самоврядування. Україністика в Угорщині.</p>
<p>Пр5 "Західна діаспора. Українці в сусідніх державах" (денна)</p> <p>Діаспора в Польщі. Українці в Словаччині. Діаспора в Угорщині. Українці в Румунії.</p>
<p>Тема 6. Західна діаспора. Українці в Західній Європі</p>

Лк6 "Західна діаспора. Українці в Західній Європі" (денна)

1. Відомі українці в історії Німеччини. Українське посольство у 1918-1921 рр. Українські політичні організації. Культура, освіта, преса українців. Наукові інституції. Українська церква. Преса.Україністика. 2. Відомі українці в історії Великобританії. Українська інформаційна служба. Громадські організації. Культурне життя. Українська преса. Укарінські парафії. 3. Відомі українці в історії Франції. Анна Ярославна. Гетьман Пилип Орлик. Державні інституції й дипломатичне представництво УНР в еміграції. Політичні організації. Українська бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі. Громадське життя. Освіта. Українська церква. 4. Надзвичайна дипломатична місія УНР в Італії (1919-1921). Д. Антонович. Є. Онацький. Український католицький університет. Громадські і культурні організації.

Пр6 "Західна діаспора. Українці в Західній Європі" (денна)

Українці в Німеччині. Діаспора у Великій Британції. Українці у Франції. Діаспора в Італії та Ватикані.

Тема 7. Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі

Лк7 "Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі" (денна)

1. Етапи формування діаспори. Підкарпатська Русь. Карпатська Україна. Державні інституції Уряду УНР в еміграції. Україністика. Громадські організації. Культура. Освіта. Центри українознавства. Преса. Сучасні оstarбайтери. 2. Українська і русинська громади. Місця компактного проживання. Громадські організації. Фестивалі культури. Представництво в органах влади та самоврядування. Центри українознавства. Освіта і преса українсько-русинської громади. 3. Відомі українці в історії Болгарії. М. Драгоманов. М. Парашук. Українське посольство в Болгарії (1918-1921). Надзвичайна дипломатична місія УНР у Греції (1919-1920). Громадські організації. Центри українознавства. Культурне життя.

Пр7 "Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі" (денна)

Українці в Чехії. Діаспора в Болгарії. Українці в Сербії та Хорватії.

Тема 8. Західна діаспора. Українці в США

Лк8 "Західна діаспора. Українці в США" (денна)

1. Заселення. Території компактного проживання. Кількість українців в США та окремих штатах і містах. 2. Політична структурованість еміграції. Політичні партії Професійні організації. Кредитні спілки. Молодіжні організації. НТШ. УВАН. Український інститут Америки. Українська преса. Найстаріша газета «Свобода». Українська церква. Україністика в американських університетах. 3. Видатні науковці. С. Тимошенко. І.Сікорський. Я. Кум. Підприємці і меценати. Н. Мек'ю. Діячі культури. Д. Духовни. Д. Дяченко. М. Йовович. М. Куніс. О. Куриленко. К. Цісик. В. Фарміга. Космонавти.

Пр8 "Західна діаспора. Українці в США" (денна)

Кількість, регіональне розташування в США. Громадські і культурні організації. Видатні американці українського походження.

Тема 9. Західна діаспора. Українці в Канаді

Лк9 "Західна діаспора. Українці в Канаді" (денна)

1. Кількість українців. Дані переписів. Демографічні зміни. Географічне розташування місць компактного проживання українців. 2. Структурованість діаспори. Конгрес українців Канада. Штаб-квартира Світового конгресу українців. Громадсько-політичні організації. Релігійні, гуманітарні й молодіжні організації. Освіта і наука. Кредитні спілки. Музеї та культурні інституції. Преса і телебачення. Україністика в канадських університетах. 3. Наука і техніка. А. Бандура. Р. Бондар. Підприємці і меценати. Ю. Мельник. П. Яцик. Урядовці. Р. Гнатишин. Р. Романів. Культура і мистецтво. К. Винник. Д. Вербова. Л. Молодожанин.

Пр9 "Західна діаспора. Українці в Канаді" (денна)

Кількість, регіональне розташування в Канаді. Громадські і культурні організації. Видатні українці.

Тема 10. Західна діаспора. Українці в Латинській Америці

Лк10 "Західна діаспора. Українці в Латинській Америці" (денна)

1. Хвилі еміграції до Бразилії. Компактні поселення українців. Штати Парана, Ріу-Гради-ду-Сул, Сан-Паулу, Санта-Катарина. Громадські, культурні, молодіжні організації. Преса. Освіта. Українська церква. 2. Хвилі еміграції до Аргентини. Компактні поселення українців. Міссіонес. Мендоза. Чако, Кордоба. Буенос-Айрес. Громадські, культурні, молодіжні організації. Преса. Газета «Українське слово». Є. Онацький. Освіта. Українська церква. Т. Гнатюк. 3. Українські громади у Венесуелі, Парагваї, Уругваї. Громадські, професійні, економічні, культурні, молодіжні, організації. Наука і культура. Українська церква. Видатні українці.

Пр10 "Західна діаспора. Українці в Канаді" (денна)

Діаспора в Бразилії. Українці в Аргентині. Діаспора у Венесуелі, Парагваї й Уругваї.

Тема 11. Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії

Лк11 "Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії" (денна)

1. Хвилі еміграції до Австралії. Кількість українців. Місця компактного проживання. Новоавстралійці. Українські кооперативи. Громадські, спортивні, молодіжні організації. Преса. Освіта. Україністика в австралійських університетах. Культура і мистецтво. Українська церква. Видатні українці. 2. Кількість і місця компактного проживання українців в Японії. Громадські організації. Наука. М. Судзиновський («доктор Рассел»). Культура і мистецтво. Д. Бурлюк. В. Єрошенко. Переклади творів української літератури на японську мову. Спорт. І. Боришко (Тайхо Кокі). –3. Хвилі еміграції до Китаю. Українці в Маньчжурії, Шанхаї, Цяньцзині і Ціндао. Українська національна колонія. Політичні і громадські організації. Український клуб. Культура і мистецтво. Україномовна й англійськомовна преса.

Пр11 "Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії" (денна)

Кількість, регіональне розташування в Австралії й Азії. Громадські і культурні організації. Видатні українці. Центри україністики.

Тема 12. Східна діаспора. Українці в Російській Федерації

Лк12 "Східна діаспора. Українці в Російській Федерації" (денна)

1. Хвилі переселення. Дані дореволюційних, союзних і всеросійських переписів. Причини зменшення кількості українців. 2. Регіональне розміщення українців. Слобожанщина. Кубань. Сірий Клин. Зелений Клин. Українці в Москві та Петербурзі. 3. Громадські організації й об'єднання. Українська бібліотека в Москві. Освіта і культура. Припинення діяльності українських організацій на початку ХХІ ст. Образ українця й України у російських ЗМІ, мистецтві та кіно.

Пр12 "Східна діаспора. Українці в Російській Федерації" (денна)

Діаспора в РФ. Кількісні показники. Регіональне розміщення. Громадські організації. Проблеми в реалізації прав національної меншини.

Тема 13. Східна діаспора. Українці в Європі

Лк13 "Східна діаспора. Українці в Європі" (денна)

1. Українські етнічні території в Білорусі. Берестейщина. Кількість і регіональне розміщення. Громадські організації. Українська преса. Освіта. Україністика в білоруських університетах. 2. Українська діаспора у Молдові. Кількість та регіональне представництво українців. Громадські організації. Освіта. Українська преса. Україністика в Молдові. 3. Українці в країнах Балтії. Надзвичайна дипломатична місія УНР в країнах Балтії (Таллін, 1919-1921). В. Кедровський. М. Паращук. Українські комітети. Кількість і регіональне розміщення. Громадські організації. Українська преса. Освіта. Культура. Фестивалі. Україністика в Тартуському університеті. Сучасна українська трудова міграція.

Пр13 "Східна діаспора. Українці в Європі" (денна)

Діаспора в Молдові. Українці в Білорусі. Діаспора в країнах Балтії.

Тема 14. Східна діаспора. Українці в Середній Азії

Лк14 "Східна діаспора. Українці в Середній Азії" (денна)

1. Хвилі еміграції. Динаміка чисельності, особливості розселення у Казахстані. Караганда. Астана. Семипалатинськ, Павлодар. Алмати. Бішкек. Громадські організації. Освіта. Культура і мистецтво. 2. Українська громада в Узбекистані. Кількість і регіональне розташування. Ташкент. Самарканд. Бухара. Фергана. Репатріація. Громадські організації. Культура. 3. Українці в Туркменістані і Таджикистані. Кількість і регіональне розміщення. Ашгабад. Худжанд. Чкаловськ. Культура. Громадські організації.

Пр14 "Східна діаспора. Українці в Європі та Середній Азії" (денна)

Українці в Казахстані та Киргистані. Діаспора в Узбекистані. Українці в Туркменістані та Таджикистані.

Тема 15. Східна діаспора. Українці в країнах Південного Кавказу

Лк15 "Східна діаспора. Українці у країнах Південного Кавказу" (денна)

1. Українська громада в Грузії. Кількість і регіональне розташування. Тбілісі. Батумі. Сухумі. Гагри. Громадські організації. Культура. Мистецтво. Українська загальноосвітня школа ім. М. Грушевського в Тбілісі. Україністика в Тбіліському університеті. Газета «Український голос». 2. Українці у Вірменії. Кількість і регіональне розташування. Єреван. Гюмрі. Громадські організації. Культура українців. 3. Українська громада в Азербайджані. Динаміка чисельності, особливості розселення. Баку. Сумгаїт. Гянджі. Громадські організації. Недільні школи. Україністика в Бакинському слов'янському університеті.

Пр15 "Східна діаспора. Українці у Закавказзі" (денна)

Українці в Грузії. Діаспора у Вірменії. Українці в Азербайджані. Особливості існування.

Тема 16. Всесвітні та регіональні українські організації

Лк16 "Всесвітні та регіональні українські організації" (денна)

1. Світовий конгрес українців: історія створення, склад, структура, керівництво, мета, функції, діяльність. Конгреси СКУ. Річні збори Ради директорів СКУ. 2. Європейський конгрес українців. Історія створення, склад, структура, керівництво, діяльність СКУ. Я. Хортяні. 3. Українська всесвітня координаційна рада. Товариство зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ»). Спілка української молоді (Світова управа). Наукове товариство ім. Шевченка. Українська вільна академія наук.

Пр16 "Всесвітні та регіональні українські організації" (денна)

Всесвітній конгрес українців. Європейський конгрес українців. Церковні, наукові, освітні інституції. Ставлення до російсько-української війни.

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Лекційне навчання
МН2	Практикоорієнтоване навчання

Лекції надають студентам теоретичну основу знань про історію і сучасність української діаспори як дисципліну та діаспору як її предмет, що розширює освітній компонент вузькоспеціалізованої підготовки фахівців гуманітарного профілю (РН 1). Лекції доповнюються семінарськими заняттями, які надають студентам можливість застосовувати теоретичні знання на практичних прикладах (РН 2 та РН 3). Самостійне навчання формує вміння та навички практичного застосування отриманих знань шляхом індивідуального виконання студентом відповідно до сформованих завдань (РН 2, РН 3, РН 4).

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Інтерактивні лекції
НД2	Виконання практичних завдань

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$21 \leq RD < 59$
Можливе одноразове повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 20$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МФО1 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами	Практичні заняття дають можливість перевірити, поглибити та закріпити знання з курсу, сприяють розвитку творчої самостійності студентів, поглиблюють їх інтерес до наукових досліджень, розвивають культуру мови, вміння та навички публічного виступу, участі в дискусії. Проведення практичного заняття передбачає обов'язкове підведення викладачем підсумків обговорення теми та оцінювання участі в ньому студентів.	За розкладом	На практичних заняттях
МФО2 Проміжне оцінювання виконання індивідуального пошуково-дослідницького завдання (підготовка, презентація, захист)	Проблемне навчання передбачає послідовні й цілеспрямовані пізнавальні завдання, які студенти розв'язують під керівництвом викладача. Обговорення завдань має практичний характер, потребує роздумів, викликає у студентів пізнавальний інтерес та спирається на попередній досвід.	За розкладом упродовж	На практичних заняттях

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Звіт за результатами виконання практичних робіт	Поглиблення й деталізація наукових знань, отриманих студентами на лекціях та в процесі самостійної роботи і спрямованих на підвищення рівня засвоєння навчального матеріалу, прищеплення умінь і навичок, розвиток наукового мислення та усного мовлення студентів.	Атестаційний тиждень	За розкладом
МСО2 Виконання групового дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	Підтвердження теоретичної роботи над матеріалом, переростанням знань в уміння, які визначені в робочій програмі відповідної дисципліни.	Останнє практичне завдання	За розкладом
МСО3 Підсумковий контроль: екзамен	Перевірка засвоєної навчальної інформації, отриманої під час лекційних занять та підготовки до практичних занять.	Сесійний тиждень	За розкладом

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
Перший семестр вивчення	100 балів	
МСО1. Звіт за результатами виконання практичних робіт	40	
усне опитування	40	Ні
МСО2. Виконання групового дослідницького проєкта (підготовка, презентація, захист)	20	
презентація	20	Ні
МСО3. Підсумковий контроль: екзамен	40	
Тестування	40	Ні

Форма підсумкового контролю – додатковий семестровий контроль, що проводиться у письмовій формі. Здобувач не допускається до іспиту, якщо не виконав 60 % запланованих робіт з дисципліни.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи
ЗН3	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани, смартдошки тощо)

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Романько І. І. Історія та культура української діаспори [Електронний ресурс] : навч. посіб. Ч.1. Кропивницький : ЛА НАУ, 2020. 328 с.
2	Власенко В. М. 4713 Методичні вказівки до практичних занять та питання для самостійної роботи з курсу "Українська діаспора: історія і сучасність" [Електронний ресурс] : для студ. спец. 032 "Історія та археологія". Суми : СумДУ, 2020. 40 с.
Допоміжна література	
3	Енциклопедія історії України. Т. : Україна – українці. Кн. 1 / Гол. редкол. В.А. Смолій. Київ : Наук. думка, 2018. 608 с.
4	Ідзьо В. Українська діаспора в Росії, українсько-російські взаємовідносини: історія, наука, релігія. Львів: Вид-во Університету «Львівський Ставропігіон», 2015. 240 с.
5	Українська діаспора в Канаді : рекомендаційний список / уклад. О.О. Миколенко. Суми : СумДУ, 2015. 18 с.
6	Сучасне українство: цивілізаційні виклики та відповіді : монографія / Н. В. Авер'янова, Т. С. Воропаєва, І. М. Грабовська та ін. ; ред.: М. І. Обушний, І. М. Грабовська. Київ : Міленіум, 2019. 416 с.
7	Українці й народи Центрально-Східної Європи: культура та історична спадщина : збірник наукових праць на пошану проф. Михайла Тиводара / Упоряд. І. Ліхтей. Ужгород : Карпати, 2015. 424 с.
8	Романюк С.З. Освітнологічний дискурс : Розвиток рідномовної освіти українців у західній діаспорі (XX - початок XXI століття). Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2015. 518 с.
9	Народна культура, фольклор і мова українців Канади: анотований бібліографічний покажчик видань із фондів Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського / Н. Г. Солонська, Г. О. Борисович ; ред.: Т. Д. Антонюк, В. Ю. Симкович. Київ : Нац. бібліотека України ім. В.І. Вернадського, 2021. 518 с.
10	Василів-Базиліук, Л. Стежками емігрантів з України: історична повість / Л. Василів-Базиліук. Чернівці : Букрек, 2021. 504 с.
11	Emigration and Diaspora Policies in the Age of Mobility [Електронний ресурс] / edited by Agnieszka Weinar. Cham : Springer International Publishing, 2017. 260 p.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
12	Diasporiana.org.ua [Електронна бібліотека]. URL: https://diasporiana.org.ua/

13	Енциклопедія української діаспори (ЕУД) [Електронний ресурс]: електронна версія видання - http://eudusa.org/index.php?title=Main_Page
14	Світовий конгрес українців [електронний ресурс]. URL: http://ukrainianworldcongress.org/

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Програма навчальної дисципліни	Усього годин	Навчальна робота, аудиторних годин				Самостійна робота здобувача вищої освіти за видами, годин					
			Усього, ауд. год.	Лекції	Практичні заняття	Лабораторні роботи	Усього, год.	Самостійне опрацювання матеріалу	Підготовка до практичних занять	Підготовка до лабораторних робіт	Підготовка до контрольних заходів	Виконання самостійних позааудиторних завдань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
денна форма навчання												
1	Вступ. Теоретико-методологічні засади курсу	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
2	Друга хвиля еміграції	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
3	Третя хвиля еміграції	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
4	Четверта хвиля еміграції	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
5	Західна діаспора. Українці в сусідніх державах	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
6	Західна діаспора. Українці в Західній Європі	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
7	Західна діаспора. Українці в Центральній і Південно-Східній Європі	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
8	Західна діаспора. Українці в США	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
9	Західна діаспора. Українці в Канаді	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
10	Західна діаспора. Українці в Латинській Америці	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
11	Західна діаспора. Українці в Австралії й Азії	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
12	Східна діаспора. Українці в Російській Федерації	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
13	Східна діаспора. Українці в Європі	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
14	Східна діаспора. Українці в Середній Азії	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
15	Східна діаспора. Українці в країнах Південного Кавказу	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
16	Всесвітні та регіональні українські організації	5	4	2	2	0	1	0.5	0.5	0	0	0
Контрольні заходи												

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1	екзамен	30	0	0	0	0	30	0	0	0	30	0
Індивідуальні завдання												
1	інші індивідуальні завдання	40	0	0	0	0	40	0	0	0	0	40
<i>Всього з навчальної дисципліни (денна форма навчання)</i>		<i>150</i>	<i>64</i>	<i>32</i>	<i>32</i>	<i>0</i>	<i>86</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>40</i>